

Rapport: Behoefteonderzoek N1 park Amsterdam Sloterdijk

Uitgevoerd door:

In opdracht van:

× Gemeente
× Amsterdam
×

13 juni 2018, Amsterdam

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Doel onderzoek
 - 2.1 Behoeftedonderzoek
 - 2.2 Respondenten
 - 2.3 Onderzoeksresultaten
3. Bureau Broedplaatsen
4. Conclusie en aanbevelingen
5. Woordenlijst

1. Inleiding

Amsterdam ontwikkelt zich in razendsnel tempo. De stadsgrenzen zijn bijna overal bereikt en men is op zoek naar ruimte omdat het steeds drukker wordt in de stad. De keerzijde van het succes is dat drukte tot overlast leidt. Om de drukte in goede banen te leiden overweegt de gemeente op verschillende parken structurele maatregelen, onder andere op het gebied van evenementen en geluidsoverlast. Een van de mogelijkheden is, om in Sloterdijk III, op de N1 kavel, een tijdelijk evenementenpark in te richten voor de duur van acht jaar.

Dit park kan worden gebruikt om de stad te ontlasten en grote festivals te huisvesten.

Amsterdam kent een groot aantal festivals en is koploper op het gebied van kunst & cultuur. Door het ruimte gebrek zullen startende ondernemers en cultuurmakers het moeilijker krijgen om een plekje te veroveren in het speelveld van festivals en culturele evenementen.

In het nieuwe coalitie akkoord wordt duidelijk aangegeven dat er ruimte moet worden gecreëerd voor talentontwikkeling en experiment. Zou het N1 park hier geschikt voor zijn? Het initiële doel van dit park is het ontlasten van de (binnen)stad, maar kan de schaarse ruimte niet ook worden gebruikt voor andere doeleinden? Hiervoor heeft Ella Overkleeft o.a. mede-oprichter van Stichting N8BM A'DAM een behoefteonderzoek uitgevoerd onder jonge organisatoren en cultuurmakers.

2. Doel onderzoek

Het N1 park is voornamelijk bedoeld om evenementen boven de 10.000 bezoekers op te vangen om de stad te ontlasten. Er mogen maximaal 12 evenementendagen plaatsvinden. Ondanks de op- en afbouw van de grote evenementen zal er ook nog tijd en ruimte overblijven om het park voor andersoortige activiteiten in te zetten. Wetende dat de druk op de ruimte het moeilijk maakt voor jonge organisatoren om iets te organiseren, is dit onderzoek uitgevoerd. Om de behoeften die er zijn te achterhalen. Wellicht kan het N1 park aansluiten op deze behoeften en het 'festival landschap' diversifiëren en daarmee verrijken.

2.1 Behoefteonderzoek

Voor dit onderzoek zijn meerdere jonge organisatoren en cultuurmakers gevraagd een survey in te vullen. Als bijlage van dit document zijn alle volledig ingevulde vragenlijsten toegevoegd. Hieronder wordt in het kort omschreven wat de uitkomsten zijn van dit onderzoek. De respondenten zijn gevraagd naar hun ervaring en visie op het gebied van kunst/cultuur en evenementen. Wat missen zij en wat zouden zij organiseren als ze een buitenpark tot hun beschikking zouden hebben?

Er is bewust niet met hen gedeeld dat het om het N1 park gaat, om een objectieve reactie te kunnen verzekeren.

Omdat het hier gaat om een onderzoek naar kleinschalige evenementen is ook de vraag meegenomen hoe men de evenementenvergunning procedure ervaart, die voor zowel grote als kleine organisatoren evenveel behelst momenteel.

In totaal hebben 17 respondenten de vragenlijst ingevuld. Dit zijn organisatoren in de leeftijd 18-35, allen werkzaam in de kunst/cultuur en/of evenementen sector.

2.2 Respondenten

Zoals in de inleiding al aangegeven is er in de stad al sprake van een behoefte aan ruimte voor kleinschalige/bottom-up initiatieven. Daarom is er vooral gekozen voor het bevragen van zulk soort organisatoren. Ze hebben diverse achtergronden en zijn werkzaam in verschillende subculturen. Om ook andere inzichten te verkrijgen zijn er ook wat grotere organisaties gevraagd en autonome kunstenaars.

Onderstaande partijen hebben de vragenlijst ingevuld, sommige zonder naam:

- A creative think-tank
- De Ruimte
- Een evenementen bureau met een horeca tak
- Een theatermaker
- Garage Noord
- Kondo
- Konstant
- Kunstenaar
- Non profit stichting De Fik
- Peak Mystique, UNMUTE, Sterrenstof
- Programmeursgilde
- Red Light Radio
- Slapfunk, LOF
- Stem van de Nacht
- Studio Nick Verstand
- Trespassing
- University of the Underground, Sandberg

2.3 Onderzoeksresultaten

Personalia

Van de 17 respondenten is het merendeel tussen de 25-30 jaar oud. Naam en organisatienaam zijn terug te vinden in de bijlage.

Ervaring

Alle respondenten hebben al (enige) ervaring met het opzetten van (kleinschalige) evenementen, van kunsttentoonstelling tot illegale rave en muziekfestivals.

Behoefte

De respondenten zijn het unaniem eens dat er behoefte is een plek om te experimenteren met kunst en cultuur. Het gebrek aan ruimte en betaalbare plekken in de stad wordt o.a. aangegeven als reden.

Organisatie/programmering

Alle respondenten zouden iets in de buitenruimte willen organiseren als ze daar de kans toe kregen. Men geeft aan graag een kruisbestuiving of multidisciplinaire activiteiten te willen organiseren. Met name performance art wordt genoemd als kunstvorm om een platform te bieden, en ook ' een plek waar talent haar eerste stappen kan zetten voor publiek'. Het grootste gedeelte van de respondenten geeft aan een ruimte nodig te hebben tussen de 500m² en 5000m² voor hun evenement. Hierop zouden zij gemiddeld niet meer dan 1000 bezoekers willen trekken. Het soort bezoekers wat de respondenten zouden willen trekken loopt erg uiteen, van grootstedelijke bezoekers t/m 45 jaar, tot jonge Amsterdammers.

Voor de duur van het event wordt door de meeste respondenten gekozen voor de antwoorden '1 dag' of 'meerdere dagen'.

Bekostiging

Er is ook een vraag gesteld over de financiële structuur van het te organiseren evenement. De tendens is dat de bottom-up initiatieven kritiek hebben op de 'vercommercialisering van de o.a. festivalsector', en daarmee ook de toegankelijkheid voor de bezoekers. Daarom is er aan deze groep gevraagd hoe zij hun evenement zouden financieren.

Bij deze vraag waren verschillende antwoorden mogelijk, een aantal opties waren: winstgevend/kostendekkend, subsidie of kaartverkoop. Bijna alle respondenten hebben meerdere opties aangekruist. De combinaties waren erg verschillend maar door het merendeel werd subsidie aangevinkt*. De meeste respondenten die met kaartverkoop zouden willen werken mikken op een kaartprijs tussen de €10,00 en €20,00.

Vergunningsprocedure

Het grootste deel van de respondenten heeft geen ervaring met het aanvragen van een evenementenvergunning. Degene die dat wel hebben, verschillen in mening over het functioneren van de procedure hiervan.

Er is hen gevraagd of ze eerder iets zouden organiseren wanneer de vergunningsprocedure soepeler zou zijn. Meer dan de helft antwoorde hier positief op. Ook gaven ze aan dat er meer behoefte is aan kwaliteit van de ambtenaren en persoonlijk contact.

Onderscheiding

De respondenten is gevraagd wat zij anders zouden doen dan de grotere evenementenorganisatoren. Hierbij geven ze aan meer aandacht te willen geven aan bezoeker en artiest en minder te richten op branding en consumeren. Meer in samenspraak programmeren met de artiesten en onafhankelijke kunstenaars de ruimte geven wordt genoemd.

Wat mist Amsterdam op het gebied van kunst & cultuur?

Er is behoefte aan diepgang en oprechtheid. Oog voor de kunstenaar en deze op verschillende manieren faciliteren. Ruimte voor experiment en 'off-road' culture, vrije ruimte waar dingen kunnen ontstaan die misschien totaal onnodig zijn maar later niet meer weg te denken zijn.

Afstand tot het park

Het N1 park ligt best ver buiten de stad (10km). Daarom is de vraag gesteld of deze organisatoren dit als een obstakel zien voor hun bezoekers. Voor het grootste deel van de respondenten was dit geen probleem. Er is wel enige twijfel terug te zien in de antwoorden. Voor sommige is het nu nog wat ver maar zij verwachten dat dit uiteindelijk geen probleem zal zijn.

**Om evenementen te organiseren om talent ontwikkeling te bevorderen en zonder sponsoring van drank of andere merken, wordt er subsidie aangevraagd. Het gaat veelal om evenementen met ene maatschappelijk karakter.*

3. Bureau Broedplaatsen

In het kader van dit onderzoek heeft er een gesprek plaatsgevonden met het Bureau Broedplaatsen van Gemeente Amsterdam. De hoofdtak van dit bureau is om (leegstaande) gebouwen te transformeren tot betaalbare werkplekken voor kunstenaars. In de afgelopen maanden heeft stichting N8BM A'DAM veel contact gehad met een aantal politieke partijen over mogelijkheden om ook zogenaamde buiten broedplaatsen te realiseren in de stad.

Er is een motie aangenomen in de raad en inmiddels wordt deze term ook in het coalitieakkoord letterlijk benoemd. Aangezien er nog geen definitie bestaat van een 'buiten broedplaats'. Of deze dezelfde functie zal vervullen als een reguliere broedplaats wordt nog onderzocht. Wel is het natuurlijk evident dat een onderdeel hiervan in ieder geval gaat om het bieden van een platform voor talentontwikkeling en het supporten van kleinschalige kunstinitiatieven.

Bureau Broedplaatsen geeft aan eventueel mee te willen denken over de inrichting van het N1 park als buiten broedplaats. Eind 2018 zal de cursus LAB broedplaatsen plaatsvinden waar startende ondernemers/cultuurmakers leren een broedplaats op te zetten. Hier zou als casus de 'buiten broedplaats' ingezet kunnen worden, en het N1 park zou hiervoor een optie kunnen zijn. BB heeft ook aangegeven meerdere kavels hiervoor geschikt te zien, dus dit zal moeten worden onderzocht.

4. Conclusie en aanbevelingen

De antwoorden die gegeven zijn door de respondenten zullen niet als een verrassing komen. Men is op de hoogte van het gebrek aan ruimte en de behoefte aan plekken voor laagdrempelige, kleinschalige initiatieven die innoveren met verdienmodellen en duurzaamheid, en iets toevoegen aan onze maatschappij Amsterdam. Dit staat niet voor niets ook beschreven in het coalitieakkoord.

Dit onderzoek is vooral waardevol omdat het deze vermoedens bevestigt en omdat het aangeeft dat de behoeften over de gehele linie van cultuurmakers voelbaar is. Dit betreffen ambities van jonge mensen in een stad die zichzelf en hun peers geen ruimte kunnen toe-eigenen omdat het er niet is, of niet toegankelijk wordt gemaakt, dankzij mismatchen in beleid en regelgeving. Daarom is het woord 'experiment' ook zo'n belangrijk sleutelwoord, omdat het, dat woord geeft het al aan, iets kan ontsluiten. En wat er dan ontsloten wordt is nog niet helemaal duidelijk, maar dat is juist niet waar het om gaat. Het gaat om de 'mogelijkheid tot, die het gevoel geeft van', hetzij vrijheid, hetzij verbondenheid, met en in deze stad.

Het gaat ook om gebiedsontwikkeling en het ontsluiten van het Sloterdijk 3 gebied. Mocht het N1 park voor de aankomende 8 jaar worden gebruikt, dan kan het fungeren als een aanjager van het totale omliggende gebied. Als er wordt gekozen voor een duurzame aanpak met daarin geïntegreerd ook andere programmering, buiten de grote evenementen om, zal dit de toon zetten voor andere ontwikkelingen in het gebied. Het N1 park is een mogelijk 'sleutelproject' en kan als katalysator dienen voor verdere ontwikkeling van de 'Sloterdijken'.

Een aantal aanbevelingen die dienen te worden meegewogen bij de verdere ontwikkeling van het N1 park m.b.t. alternatieve programmering/ buiten broedplaatsen.

- Curator

Mocht er besloten worden om door te gaan met het N1 park en het voor meer dan alleen grote evenementen te worden gebruikt, dan is het van belang dat er een curator wordt aangesteld die zorgt voor een goede spreiding van de verschillende soort activiteiten en aansluiting bij de behoeften van de organisatoren, maar ook de verschillende actoren uit bijvoorbeeld Nieuw-West. Een curerende functie zou hier een aanvulling zijn op bijvoorbeeld de beheerder, opdat er wordt toegezien op kwalitatieve en duurzame projecten/initiatieven. Het park zal dan meer worden dan een verhuurpark voor grote commerciële events, en dit vergt andere kennis en expertise.

- Duurzaamheid

Uit het onderzoek is gebleken dat een deel van de respondenten meerdere dagen iets wil programmeren. Dit samen met het eventueel faciliteren van een buiten broedplaats maakt het dat er gekeken dient te worden naar vaste voorzieningen om een zo duurzaam mogelijk park te ontwikkelen.

- Overige activiteiten/integrale aanpak

Naast dit onderzoek, (wat maar een klein onderdeel is van de totale uitkomst van alle werkgroepen van het N1 project), zijn er talloze ideeën voor programmering en invulling voortgekomen uit de bijeenkomsten met de verschillende stakeholders, voor zomer én winter. De activiteiten die de respondenten uit dit onderzoek zouden willen organiseren kunnen het beste niet los worden gezien van een integrale programmering voor het N1 park. Er zal een integrale aanpak moeten worden ontwikkeld.

- Vergunningsprocedure evenementen

In het kader van experimenteren zou het voor de jonge organisatoren wenselijk zijn om te werken met een versoepelde evenementenvergunningsprocedure. Het tijdelijke en innovatieve karakter van het N1 park zou een goed uitgangspunt kunnen zijn om de mogelijkheden hiertoe te onderzoeken. Voor het ontsluiten van het potentiële talent van jonge Amsterdammers zou het een absolute meerwaarde zijn. Mocht het op korte termijn niet mogelijk zijn de vergunningsprocedure te vereenvoudigen, kan er ook gekeken worden naar een tussenschakel die in de vorm van een persoon die kleinere organisaties bij staat en beide talen spreekt.

5. Woordenlijst

- *Evenement/activiteit*

Deze twee woorden, worden door elkaar gebruikt omdat de activiteiten die de respondenten aangeven te willen organiseren niet altijd binnen de huidige kaders van een evenement passen, gedefinieerd door het evenementenbureau.

- *Buiten Broedplaats*

Dit is een nieuw begrip en is nog niet gedefinieerd. In dit document wordt uitgelegd wat er binnen dit onderzoek mee bedoelt wordt, maar dit is nog een fluïde begrip.

- *Bottom-up/ kleinschalig/non-commercieel event*

Deze begrippen worden door elkaar gebruikt, maar staan voor hetzelfde idee: een activiteit georganiseerd door (vaak) onervaren, jonge organisatoren met een kostendekkend financieel model en laagdrempelig karakter waar een podium voor jong talent vanuit verschillende disciplines centraal staat.